

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
з год. 5-ї пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи знертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Політичні і національні недомагання і хибі серед рускої суспільности.*)

(Дальше.)

(+)Перейдім тепер до другої групи серед рускої суспільности, котру звали свого часу молодорускою і українською, а звичайно народовцями. Ся група стала вже кристалізувати ся зараз після народного відродження Русинів в Галичині на основі ідеї голошеної Маркіяном Шашкевичем — ідеї самостійного і окремішного розвитку руского народу на основі своєї питомої народної мови і письменства. Хоч та ідея зараз в перших починах найшла значні перепони з боку т. зв. старорускої групи, а особливо її москвофільського відтінку, однак коли в шістдесятих роках наступили ближші взаємини між Галичиною а Україною, здобула собі та ідея ширші і певніші основи. Спершу була та група, що визнавала сю ідею, вельми малочисленна, складала ся з молодих людей, а ледви кількох старших з доби Маркіяна і 1848-го року признавало ся до неї. Змагання сеї групи мали спершу романтично-національний характер і були звернені головню на пізнанє народу, его звичаїв, мови і т. д. і на виробленє самостійного письменства на основі народної мови.

Тимто та група була спершу літературною, а політичною о стілько, що змаганнями своїми до вироблення окремішної літератури і народности проявляла виразну національно-політичну ціху. Особливо в шістдесятих роках під впливом України та ідей Тарасових виробляла ся серед рускої молодіжки в Галичині по т. зв. «громадах» виразна свідомість національна, що виходила поза тісний виднокруг галицького рутенства. Громади 60-их років були тою національною школою для рускої молодіжки, з котрої

*) див. ч. 47. і 49.

вийшло багато щирих і горячих народолюбців і трудовників, а з них утворило ся сторонництво народовців. Станувши на яснім і виразнім становищі самостійної і окремішної рускої народности, виступала руска молодіж з тими нечисленними старшими народовцями не тільки в обороні свободного розвою сеї народности (пригадаємо н. пр. Збори Гал. Рус. Матиці в 1864 р. і становище Ст. Качали, Осадці і ин.), але й прикладала пильно руки до того, що могло причинити ся до розвою. Тимто і вивязує ся конечно борба поміж народовцями а т. зв. старорускою групою, що в 1866 р. явно вивісила москвофільську хоругву. Та борба обмежає ся спершу на поле літературне; правописний спір грає головну роль, але мало-помалу народовці що раз поважнійше і ширше стали зазначувати свою задачу і змагати до своєї мети. Але чим більше росло сторонництво народовців, чим більше людей стало оно приєднувати і притягати до себе, тим більше стали появляти ся і серед народовців деякі відтінки. Попри свідомих народовців з глибоким переконанєм і зрозумінєм своєї задачі, своєї мети і доріг, які ведуть до неї, вишколених по «громадах» 60-их років, попадають ся в сей табір люди невиразних і неясних поглядів, що з одного боку нахилили ся до т. зв. старорускої групи, або знов переняті були космополітизмом та матеріалізмом. Се не остало без впливу на дальший розвій народовського сторонництва.

Скоро т. зв. староруска група вивісила виразно москвофільську хоругву, почав ся витворювати виразно розділ серед рускої суспільности і то не тільки на літературнім полі, але й в товарискім і політичнім життю. Вправді на сїм останнім полі виріжнював ся поміж рускими послами соймовими і ради державної пок. Ст. Качала своїми народовськими засадами, але в дійсности сторонництво народовців стало перекладати свої змагання на політичній полі

в 80-их роках, коли в соймі побіч Качали засів також пок. Січинський, Романчук і ин. Можна зробити закид і роблено се нераз особливо з радикально-соціалістичного боку сторонництву народовців, що оно за мало розуміння проявляло для економічних справ руского народу, що за багато займало ся лише літературними і язиковими справами, однак сей закид лише в часті справедливий, а опісля показало ся, що й радикально-соціалістичне сторонництво зовсім не ліпше в тім взгляді поступало, як ще дальше викажемо.

Все-ж тчки треба признати, що народовці, виступивши на політичну видівню, війшовши до сойму, вибрали добру дорогу до переведення своїх задач і осягнення мети, витиченої їх ідеєю. По безплідній двацятілітній політиці в соймі і радї державній т. зв. старорускої групи з виразним напрямом рутенським, станули народовські послы відразу на реальних основах. Можна казати, що ті основи були троха за вузкі, але се були перші почини, так як річка в горішнім бігу пливе вузким ще і не глибоким руслом. Але послы-народовці зрозуміли що найважнійшу підвалину до культурного й економічного розвою руского народу кладе таки школа. Тимто передовсім на се поле звернула ся діяльність руских послів соймових в 80-их роках. Були се відомі шкільні внесеня посла Романчука з 1884 р. о руский язик в школах, о висьмівувані опісля рускі «паралельки» і т. п. Орган тодішних народовців «Дїло» справедливо признав в велике значінє такий розважній і розумній політиці, що не полює на пустий ефект, не ставить неосяжних задач, а поступенно старає ся класти певні фундаменти, на котрих може успішно розвинути ся руска народність, що добра і руским потребам відповідна школа дає певну поруку красної будуччини для руского народу. З москвофільського табору сипали ся всякі напасти на тодішних

8

3 сільських образків.

3. ЕМІГРАНТ.

Оповіданє з життя люду написав Д. Л.

(Дальше.)

VIII.

За якийсь час опісля писав Базюк до Василя з Америки ось як:

Добрий мій Василю!

Аж не хоче ся тому вірити, щоби моя Оленка перестала жити; она все привиджує ся мені, налазить на сон; я о ній і о померших дітях і в день і в ночи думаю. Але щож робити? Умерлого з гробу не воскресну. Проте я послухав твоєї мудрої ради і хочу другий раз оженити ся, такої з рускою жінкою — вдовоцею. Єї чоловіка поторощило тутка колесо у одній фабриці. Вона пригадує мені Оленку — покійницю. Однак мені треба посвідчення, що Оленка умерла справді. Перейди ся проте до панотця, дай от тих 5 доларів на Службу Божу за душу Оленки і дітий, та попроси їх, нехай видадуть мені те посвідченє. При тій случайности

пересилаю тобі кілька доларів для моїх дітий-сиріток; не роби Василю їм кривди, опікуй ся так як своїми, доглядай їх, а за то добре діло заплатить тобі Бог сторицею. Може-може по моїм весілю я приїду до вас, заберу діти з собою, а хату продам. Тепер же-ж бувай здоров, та полагоди як найскорше того, о що я тебе прошу.

Яким Базюк.

Василь одержавши те письмо і гроші, розлютив ся, та став в злости говорити сам до себе: «Чого той Яким хоче від мене? Напосів ся на мою згубу, чи що? Я думав, що він по посліднім моїм письмі уже більше не гавкне; оженив ся, тай загине; а він от що! Посилає йому якесь свідочтво, що жінка умерла, іди до попа!.. А тутка Оленка ходить здорова як риба, навіть теперка поправила ся та віджила. Не дурний Василь!.. Коби тільки не приїхала біда сюди, а тоби тоді було! Однак треба конче щось зробити». І Василь робив що міг, крутив, як знав? Проворний писар написав посвідченє від зверхности громадської, що Оленка, шлюбна жінка Якіма Базюка, умерла дня 16. лютого 189* року, прибав на него стемпель за 50 кр., та потвердив підписом війта, двох асессорів і громадскою печаткою. Упоравши ся з тим, написав Василь до Якіма дуже сердечне

письмо і післяв его разом з посвідченєм до Америки. Здавало ся, що найбільший тягар зчунав ся тепер з Василевого серця. Писар станув знов веселий, проворний і жартобливий. Тільки коли переходив коло Базюкової хати, або коли увидів Якимову дитину, тоді на душу Василя налітали якісь невеселі думки, серце теліпало ся скорійше у грудях, очи примикали ся повіками і гляділи у землю, якийсь страх і тривога, наче перед яким нечуваним нещастєм, вкривав і душу, а голос совісти, наче тихенький голос дзвінка гомонів про чорні лукаві Василеві вчинки.

IX.

Тимчасом житє Оленки попило між добримі людьми трохи веселійше. Правда, дуже тяжко приходило матери забути потрачених дітий, котрі Оленці ставали перед очима, скоро тільки переступила поріг своєї хати, але щож робити. Хто знає, чи неліпше стало ся. Мали би так на тім світі мучити ся та гарювати як она, ліпше, що за молоду, в дитинстві, переставили ся на тамтой світі. Оленка що дня забирала дітий з собою і ішла на попівство. На попівстві знайшла ся все робота і для неї і для малих дітий. Зимовою порою прляла

руських соймових послів-народовців, що не пускали ся на пусті демонстрації, а взяли ся до реальної роботи. Вельми інтересно, як тоді оцінювало «Дѣло» політику і роботу руских послів. У вступній статі з 30-го січня 1886 р. п. з. «По Соймі» пише оно буквально ось що:

«Розвій Русинів залежить від нашої праці на реальних підставах і від нашого такту політичного; жаль сказати, що фракція кацапска старає ся спиняти розвій рускості в Галичині на підставі реальної праці і народного язика, а показує натомість грушки на вербі.»

А відтак знов в статі з 4-го лютого 1886 р. пише «Дѣло» буквально так:

«Кожний щирий патріот повинен поставити собі питанє — бути чи не бути? Коли бути, то працюймо для свого здвигнення, а коли не бути, то половину дня демонструймо, а другу половину дня лежимо, а встанемо хіба лише тоді, коли бачимо велике небезпеченство, що хтось хоче щось доброго для Руси зробити, а треба кинути ему колоду під ноги.»

Отакими очима гляділо тоді «Дѣло» на руску справу, на політику, ціль і роботу руских послів.

(Дальше буде.)

Хвилевий розем.

З Відня пишуть нам:

Отже не мир парламентарний заповідає ся, а хвилевий розем. Таке а не иначе пересвідченє можна винести нині з розправ, що відбулись на тему заяви правительства і з голосів праси німецької, іменно провінціальної. Головним речником Німців був доси пос. Штайнвендер, провідник національної групи послів в центральнім парламенті. Его слова, щирі, знаменують найлучше і найвірнійше думку всіх Німців австрійських і або приверне ім правительство давнійшу гегемонію в Австрії, або обструкція віджиє на ново. Ту гадку або ту програму можна почути з уст кожного Німця в кульоарах парламенту, чи се німецький націонал, чи поступовець. Наколи гр. Тун рішучо не заявить, що він годить ся на проєкт пос. Штайнвендера, то по великодушних св'ятах прийде знов до обструкції. Обструкція така вже підготовлена. Шістьдесять нагих внесень і три обжалованя кабінету гр. Баденього вистануть, щоби спинити всяку акцію парламенту. Не буде будуча обструкція виправді так брутальною, якою була давнійша, але она буде. Штайнвендер заповів, що єго сторонництво а побіч сего і поступовці не дадуть ні рекрута ні бюджету, ні угоди з Угорщиною, поки гр. Тун не зобов'яже ся вволити волю Німців. Спокій, що нині розлягає ся в парламенті, є проте лише хвилевий.

А який же ратунок правительства в тім взгляді? Правительство рахує на розбитє лівниці. Оно надіє ся, що Німці самі розійдуть ся

разом з челядію, а діти дерли пірє. За те погодувались, тай ще і заробили дещо, та не потребувала журити ані паливом, ані тим, що зварили собі та дітям завтра. При тім челядь молода, здорова, весела, говірлива, засьмієсь та пожартус; Оленці стане легше на душі, забуде свій клопіт, а пригадає давнє минуче дівованє, хоть серед бідноти, але серед свободи.

— Ви би Оленко віддавали ся? — жартує нераз челядь,

— За кого? — сьміючись питає Оленка.

— А от хоть би за нашого Николу.

— Та не знать, чи схоче мене Никола?

— Схоче! — каже наймичка — що Никола?... кажи!..

— Ба! а як Яким прийде, то що? — обзиває ся Никола.

— Скажеш: а ти сякий такий, чорти би тебе, чомусь не пильнував жінки та дити, тільки хвіляв ся десь св'ятами? Тепер Оленка моя! — радить наймичка.

(Далі буде.)

між собою, а розбитих легше буде подужати. Вигляди не розбитє суть. Шенерер, приміром, заповів вже всім Німцям війну екстирпаційну. Поступовці лавірують, шляхта кооперує, антисеміти примовкли. Дійсно, одної тактичної програми лівниці нинішня не посідає. Але чи сей роздор буде тривалий? Одна хвиля вистане, щоби розбиті сполучили ся опять в один обструкційний табір.

Ситуация є проте ще дуже непевна і ніхто з об'єктивно дивлячих ся на справу не ворожить добра центральному парламентови. Недалека будучність покаже, чий рахунок лучший, чи правительства, чи лівниці? Пождім!

Нужда Галичини

по причині неврожаю в 1897 р.

(Після справоздання кр. Виділу.)

(Дальше.)

Лип один ярославський повіт просить о поміч розмірно значну до числа громад (9), котрі однако терплять великий недостаток.

Деякі з тих 17 повітів оцінюють вже шкоди, нароблені елементарними нещастями дуже високо, особливо, що оцінкова сума не відносить ся до цілого повіта, а лише до громад найбільше навішених слотою, а рівночасно навіщуваних градом чи повенію. Так на пр. повіт березівський оцінює шкоду на 914.000 зр., перемиський на 300.000 зр., чесанівський на 176.000 зр. і т. д. О скільки ті обчислення відповідають дійсному станови, не можемо осудити, але на кожний спосіб мусимо зазначити, що ті повіти показали ся в своїх бажаннях значно скромнішими від повітів з слідуочної групи, котрих оцінка шкід часто вже не іде висше, але за то о много більше ростуть жаданя, які они ставляють.

IV. група.

а) зложена з 13 повітів, що просять о поміч висше 50.000 зр. для кожного повіта, іменно:

Повіти	Громад найбільше навішених нещастями	Конечна поміч після обчислень Виділу повітових	в тім яко позичка.
1 Горлиці	40	50.000 зр.	
2 Броди	42	51.000 »	
3 Снятин	29	52.000 »	(15.000 зр.)
4 Ніско	60	54.000 »	
5 Бохня	—	60.000 »	(10.000 зр.)
6 Надвірна	38	64.000 »	
7 Самбор	86	67.000 »	(60.000 зр.)
8 Ліско	64	70.000 »	(30.000 зр.)
9 Яворів	74	78.000 »	
10 Тарнобж.	68	90.000 »	(60.000 зр.)
11 Вадовиці	—	100.000 »	
12 Коломия	—	135.500 »	
13 Сянок	81	333.000 »	(200.000 зр.)
Разом		1,204.500 зр.	(375.000 зр.)

б) До тої групи треба зачислити і повіт стрийський, котрий обчисляє шкоди в 52 громадах 366.000 зр. і ставляє жаданє значної запови, безпроцентової позички і субвенції на публичні роботи, з котрих одна лиш проєктована дорога вимагала би кошту 25.000 зр.

Прилучаючи стрийський повіт до тої найвисшої групи, зростє загальна сума потреб виказаних Виділами повітовими зростє в приближеню в 14 повітах з 1,270.000 зр.

Отже як бачимо з наведеного зуставлення, тих кільканайцять повітів виступає вже з так пересадним обчисленєм «конечних потреб», котрі надіють ся покрити з публичних фондів, що супротив того належало би перед усім надіяти ся, що в тих 14 повітах розміри сегорічного неврожаю виступлять у всіх подробицях в степені о много висшім, як в иньших кількадесятьох повітах з попередних груп, а особливо в тих в котрих конечна поміч десятиє разів низше обчислена.

Коли би ті жаданя мали бути сприведливими, то треба би надіяти ся, що коли такі разячі ріжницї виступлять, то повіти, котрі просять о так значні підмоги, зуміють їх потребу омотувати добре і виімковим станом. Отже ми повинні з їх справоздань набрати пересвідченя, що атмосферичні услія були в тих повітах о много некористнійші як в сусідних, що они викликали в землеплодах ще сильнійший убыток;

а до того саме положенє тих повітів мусіло би нам вказувати на землю о гірших фізикальних прикметах і на заробкові відносини труднійші, як деиньде в краю.

Дальше буде.

Вісти політичні.

Руско-словинсько-хорватський клуб, як доносить «Südsteierische Post», вносить сими днями проєкт язикового закона, зложеного з 4. частий: 1. часть загальна, 2. суди і власти політичні, 3. громади і староства в краях, 4. школи. Часть загальна містить слідуючі постанови: §. 1. Кожний горожанин австрійської держави має право до доходуєня і відзискуєня своїх прав в своїм народнім язичі і то у всіх властей і інстанцій навіть тоді, сли они знаходять ся навіть по за границями єго території. §. 2. Всі звичайно в краю уживані язика є краєвими язиками і мають у всіх публичних і внутренних відносинах з державними властями рівне управленє і рівну вартість. §. 3. Для того всі публичні оповіщення і розпорядженя державних і краєвих властей, зарівно коли є призначені для цілої держави як і одного краю, мусять бути оголошувані у всіх краєвих язиках. §. 4. Всі державні і краєві закони довжні оголошувати ся у всіх краєвих язиках і позисканє через закон обовязуючої сили зависить від того услія. §. 5. При нарадах в радї державній вільно кождому послові уживати своєго народного язика і такі бесіди мусять бути поміщені в стенографічнім протоколі. §. 6. Яко звичайний язик в краю і тим самим краєвий треба уважати кождий язик, котрого в яким-будь краю часть поселеного населєня уживає в щоденних відносинах. §. 7. Округ територіяльний даного язика краєвого сягає не тільки на язиково замкнену часть краю, але також на староства (повіти) і громади язиково мішані посідаючі найменше 15% від двох літ поселєних мешканців. §. 8. В територіяльних округах даного язика краєвого можна давати тільки таких урядників державних і краєвих, котрі цілковито добре володіють в письмі і слові краєвими язиками. Яко доказ знаємости язика, може служити тільки сьвідощтво зрілости або службовий іспит. §. 9. Подібно-ж уживані всіми державними і краєвими властями при залагоджуваню всіх справ публичних заведеня зняходячі ся в окрузі даного язика краєвого, як також всі принадлежні урядові таблиці, написи, урядові відзнаки, повідомленя, друки мусять бути в тім-же краєвим язичі виготовлені і уживані, в замкнених округах язикових в однім язичі, в мішаних в кількох язиках. На всіх залізницях державних, краєвих і приватних назви стаций мають бути не тільки виписані, але навіть викликувані у всіх відповідних язиках краєвих при кождім поїзді.

В Градци відбула ся в неділю нарада мужів довіря німецько-людового сторонництва. Ухвалєно покликати послів того сторонництва до витрєваня в обструкції і висказано жаль, що німецько-поступове сторонництво не поступає в тім дусі і не скріпляє обструкції, а вкінци висказано негодованє по причині компромісу німецьких послів з ческими в справі виборів до делегаций. До стирийських послів вислано запитанє, чи хотять витрєвати в обструкції доти, доки не будуть увзгляднені всі жаданя німецькі.

В Берні відбула ся також конференция мужів довіря поступового сторонництва, на котрій заявлено подяку поступовим послам за їх теперішнє становище і бажанє, щоби полишили ся в опозиції доти, доки не будуть увзгляднені всі німецькі бажаня. Якої тактики мають придержувати ся послы, то се полишено їх доброміню.

На засіданю 29. с. м. хоче міністер фінансів др. Кайцль предложити бюджет і виповісти своє ехposé. В прелімінари бюджету поробив др. Кайцль деякі зміни. Зміни ті наступили наслідком доданя деяких нових кредитів. Засіданя парламенту потревають до пятниці і будуть відбувати ся також вечерами в тій ціли, щоби ще перед св'ятами упорати ся з обжалованями на гр. Баденього за поліцію в парламенті і на бар. Гавча за єго язикові розпорядженя. Посв'яточні наради мають відбувати ся від 20. цвітня до 10. мая. Речинєць скликания

делегаций буде відповідно до того відрочений.

Тирольські посли др. Капферер і др. Шепфер виступили з католицького стороництва. Доси праса не подає, чи до виступлення з клубу спонукали їх особисті, чи які інші причини.

З Полі доносять, що командант австро-угорської флотії, віце-адмірал Шпави, внесе до делегацій жадане більшого, на 7 літ розложеного кредиту, котрий уможливив би поставлене воєнної маринарки на стопі зближеній до флот воєнних інших держав.

Про непорозуміння між Іспанією а американськими державами Сполученими довідує ся «N. fr. Presse», що на разі війна між тими державами є неімовірною. Іспанія не є приготовлена до війни і для того згодить ся на жадане Сполучених Держав і оголосить незалежність Куби. Між Іспанією а Сполученими державами відбуває ся в справі Куби і експлозії на кораблі «Maine» жива виміна нот. На ноту Сполучених Держав відповіла Іспанія, що Сполучені Держави є зле поінформовані про положення на Кубі. Пацифікація робить там добрий поступ, а надані концесії знаходять у Кубанців признане. Іспанія не може дозволити, щоби Сп. Держави влазили в кубанські справи і висказує жаль, що Америка підпомагає повстанню надсиленням кораблів і грошевих запитань. Іспанія поробила можливі концесії, але не стерпить уменшування її суверенних прав на Кубі. Про експлозію говорить американська комісія, що не виробила собі докладного пересвідчення про її причину; не наступила она безсумовно по причині неосторожності на кораблі, але не можна знайти ніяких доводів, щоби підозрівати когось о вину експлозії. Імовірно наступило нещасте наслідком підводної міни. Іспанії не обжаловує справоздане. Є надія, що мир між тими державами не буде нарушений.

Новинки.

— **Намістник** кн. Евстахій Сангушко виїхав з жінкою на кілька днів до Відня.

— **Іменования.** Судовий ад'юнкт Михайло Яценко перенесений з Луки до Мостиска. Альфред Згурський в Мостисках одержав посаду ад'юнкта без означення службових місць в окрузі вищого суду у Львові. Ад'юнктами судовими іменовані авскултанти: Михайло Іван Бейнарович в окрузі львівського вищого суду і др. Максиміліян Ліптай до Зборова.

— **Віче господарске** відбуде ся дня 7. цвітня о 10. годині рано в сали магістратській в Золочеві заходом тамошньої філії «Просвіти» після слідуоючої програми: 1) реферат о господарстві рілнім; 2) реферат о садівництві; 3) реферат о крамницях. — По нарадах віча наступить роздане між правильно платячих свої членські вкладки членів «Просвіти» закупленого Головиним виділом товариства насіння збіжжя і щеп. Члени, маючі врівняти належитості, як і ті, що схотіли би вписатись в члени «Просвіти», зволить перед вічем зголоситись до секретаря філії о. С. Єзерського і принести з собою мішочки на роздаване насіння.

— **Святковане пам'яті Т. Шевченка.** — Дня 2. цвітня н. с. 1898 р. устроюють руско-народні товариства тернопільські при ласкавій співучасті Вп. Членів дружини руско-народного театру: Вечерниці в пам'ять XXXVII. роковин смерті Т. Шевченка в Тернополі в сали «Сокола» з слідуоючою програмою: 1. Вступне слово — п. В. Л. 2. Лавровський. «Осін» хор мішаний. 3. Mendelsohn Bertholdy. «Capriccio» сольо фортеп'яна п. С. К. 4. Монюшко. «Страшний двір», сольо тенорове п. У. Григорович. 5. Thomas. Увертура до оп. «Mignon», оркестра 55. полку. 6. Вахнянин. Хор боевий з опери «Купало» хор мужеский з оркестром. 7. Шевченко. «Титар» декламация п. К. Л. 8. Лисенко. «Ой одна я», Матюк. «Веснівка», сольо спів з фортеп'яном п. Ф. Лопатинської. 9. Топольницький. «Хустина» сольо і хори мішані в супроводі оркестри 55. полку. 10. Ніщинський. «Вечерниці» діло музичне на мужескі, жіночі і мішані хори з оркестром. 11. Dvorak. «Slavischer Tanz N. 5.» оркестра 55. полку сольо. 12. Апостола Шевченка. Образ з живих осіб укладу п. Л. Л. — Ціни місць: крісло перворядне 1 зр., другорядне 70 кр., треторядне 50 кр. Партер 25 кр., галерія 20 кр. — Осібних запрошень не висилає ся. Хто би

бажав замовити собі білет на сей концерт, зволить надіслати належитість на руки О. Волод. Герасимовича, сотрудника в Тернополі. — Початок точно о год. 8. вечером. — Комітет.

— **Каса ощадности для Русинів.** На загальних зборах з дня 26-го марта наділила галицька каса ощадности із загальної суми 18.300 зр., призначених на добродійні цілі, отсі львівські рускі інституції: заведене сс. Василянко 200 зр., товариство «Шкільна Поміч» 200 зр., товариство ремісників «Зоря» 100 зр. і товариство «Руслан» 100 зр. — разом 600 зр. — До каси ощадности вплинуло в минулому році вкладок на звиш 32 мільйонів, чистий дохід виносив 169.931 зр., а фонд резервовий виносить 3.102.858 зр.

— **Австрійські консуляти** в Бразилії доносять, що бразилійське правительство розіслало знов по Європі агентів для звербовання 100.000 робітників, потрібних до управи кави. Фактори ті будуть вже поміж селянами в Галичині. І знов нова небезпечність для нашого народу і то тим більша, що еміграція до Парани представляє ся селянам завжди в рожевих красках, коли тимчасом попавши в лукаві руки стають переселенці невольниками плантаторів.

— **Ювілейна гімназія.** Під проводом презеса повіту мілецького п. Фібіха прибула до Львова депутація, щоби старати ся о заснування гімназії в Мільці. Вже перед тим постановила рада повітова мілецька разом з громадою Мільць і цістдесять сільськими громадами вибудувати гімнах на гімназіальні цілі і віддати его правительство яко фундацію для усьвячення цісарського ювілею.

— **Хто кандидує?** Між кандидатів на посла з округу Бучач-Чортків зачислювано до недавня проф. Романчука і Будзиновського. Slowo polskie доносить в посліднім числі, що проф. Романчук не має зовсім наміру кандидувати з того округу. На запитанні одного кружка своїх сторонників з Чортківщини, мав він заявити, що кандидував би лише в такому случаю, на коли-б его шанси були певні. Полишаєсь отже з рускої сторони лише кандидатура п. Будзиновського.

— **Численна родина.** В Парижі ставав сими днями перед комісією асентерунковою молодець Бульйор, наймолодший з 35 братів і сестер. Отець его є вдруге жонатий.

— **Нещасна пригода.** Дня 1-го марта с. р. утонули два селяни з Цвітової, калуського повіта, Стах Грабарський і Петро Грабарський, везучи дерево через лід на Дністрі до Букачовця. Лід під кіними заломив ся і оба Грабарські кинули ся до рятунку, але на дармо: і коні і фіра, а відтак і оба они пішли під лід і пропали на віки. Стах Грабарський мав 56 літ, а Петро 35. Перший з них мав при собі 30 зр., другий 3 зр. і ніклевий годинник. Трупів доси не віднайдено, тому вдови і сироти просять ч. уряди громадський понад Дністром, аби они на случай відняття трупів зволіли повідомити о тім громадський уряд в Цвітової, почта Букачівці.

— **Трудність хінського язика.** Для Европейця приходить незвичайно трудно навчитись ся правильно писати по хінськи, а вже майже неможливо добре говорити. Як звісно, хінська бесіда складає ся з однозложних слів, котрі після наголоє, розділу віддиху і зміни голосу прибирають інші значіння. Те саме слово можна вимовити 15 разів інакше і за кожним разом має инше значіння. Якжеж може тут Европеець зорієнтувати ся? Др. Мастер, звісний англійський язикослов, котрий думав, що розслідує всі тайни хінського язика, мусів в кінці признати ся, що в тім напрямі дізнав много розчаровань. Одного дня був він на полі коло Пекінгу, і коли спостеріг переходячого хлопа, сказав до него кілька слів, котрі мали означати сердечне поздоровлене; але учений мало що не обірвав ків за свою приязність. Щасливо якось прийшло до порозуміння. Язикослов положив наголоє не на відповідім місці і так его поздоровлене в сей спосіб перемило ся в страшне злорічене. Ще дивоглядніший був результат одного місіонера, котрий мав терпеливість студіювати хінську мову 8 літ. Наколи сподівав ся, що вже добре знає хінський язик скликав вірних і став їм голосити проповідь. Вірні слухали пильно, в кінці один з присутних обізвав ся до свого сусіда: «А то особливше! Чи ви не зауважали, що англійський язик тут і там всказує на слова, котрі є подібні до хінських!»

— **Самоубийство жінки капітана.** В офіцерських кругах, в Будапешті будить щире співчуте скоропостижна смерть молодої жінки капітана Арнольда Франка. Молода, хороша, 28 літня жінчина застрілила ся минулого тижня в своїм салоні. Пані Франк виїшла в день самоубийства о 10. годині до церкви, звідки в годину

повернула домів. Кухарці видала розпорядження до обіду і пішла до салону замкнувши за собою двері. В чверть години прийшов до дому її муж. Сейчас вступив він до ідальної кімнати, де звичайно чекала его жінка, однак застав кімнату порожною. Тепер хотів увійти до салону, але двері були зачинені на ключ. Обійшов відтак прочі кімнати а не пайшовши нігде жінки звернув ся до других дверей салону, однак і ті були зачинені. Прочуваючи нещасте казав виважити двері. В салоні представив ся страшний вид. Его жінка одіта в візитову сукню лежала на софі з раною в голові а на землі коло неї револьвер. Самоубийниця жила в щасливім подружжю 11 літ. В посліднім однак часі померло двоє синів її. Від часу смерті дітий ходила она все дуже смутною і розпука за дітьми довела її до самоубийства.

Переписка Редакції і Адміністрації.

Вп. пос. В. Все поміщено. П. Макогін у Відні: Часопись нашу висилаємо лиш за предплатою.

Телеграми.

Відень, 29. марта. В похороні архкн. Наталії брали участь: Цісар, архієпископ, болгарський князь і княгиня, двірські і цивільні достойники нунцій, п. Евленберг в заступстві німецького цісаря, п. Гойос в заступстві іспанської регентки, тайні совітники, міністри, президія палат парламенту, міська рада. Моці поблаговославив кардинал Груша.

Відень, 29. марта. (З ради державної.) В парламенті спокійно. Гофер зложив посольське приречення додаючи: «предовсім не зраджу мого народу». З того додатку настає в палаті загальний сьміх. Президент повідомляє про подяку архієпископа Фридерика за кондоленцію палати. Міністер просвіти предложив проєкт закона о підвищенню платні професорам теології. Відчитано інтерпеляцію Яросевича звернену против калуського суду і петицію Івана Фецишина з Городка з жалобою на жандармські насильства, яких на ній допущено ся. Відтак прийшла дебата над програмою г. Туна. Говорить п. Менгер. Бесіда дуже баламутна. Бесідник витає з задоволенням оновішну промову Діпавлього, критикує остро адресу більшости; автономія в ческім розуміню спровадить упадок Австрії, говорить Менгер і висказує бажане «свобідної церкви в свободній державі»; політику Баденього зве спустошенням Австрії а г. Тун не числить ся з тою спадщиною Баденього. В парламенті доконано за Баденього замаху на конституцію, а г. Тун і словом про се не згадав в своїй програмі заяві, як і взагалі ціла заява Туна не може нікого збудувати. Адреса чеського союму противорічить конституції, а против галицьких виборів належить піднести поважні закиди.

Льондон, 29. марта. Стан здоров'я Гледстона є безнадійний.

Царгород, 29. марта. Альбанія одержить автономічний статут. Губернатор і урядники будуть покликувані лиш з місцевого населення, а місто податків винаймлюваних поборцям буде платити Альбанія з гори умовлену квоту. За те обовязують ся Альбанці висилати гвардію до султанської палати.

Венеція, 29. марта. Роблять тут великі проготовлення. Сподіють ся зїзду цісаря Франца Йосифа з цісарем Вільгельмом і королем Гумбертом.

Франкфурт, 29. марта. «Frankf. Ztg.» доносить, що Росія не годить ся на Каратеодорого, щоби став губернатором Крети, бо всі держави згодили ся, що губернатор не сьміє бути підданим Туреччини.

Пекінг, 29. марта. Наступила ратифікація угоди між Росією а Хінами о винаєм портів Артура і Талієнвана і о будову залізниць до п. Артура. Хіни задержують право зверхности над тими портами. В портах вже виставлено російські хоругви.

**Порошок до зубів
Гайдера**

Найліпший, нешкідливий порошок до чищення зубів о сильнім запаху м'ятовім, нестираючий емалії і надаючий зубам сніжну білість.

Ціна коробки 25 кр.

Головний склад в аптці

161 142—?

Жигм. Ружера
під „Срібним Орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 28. марця 1898.

I. Акції за штуку.

Зелів. г. Кар. Людов. по 200 зл. мк.
Зелів. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь.
србл.
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим
Ліпінського по 500 кор. в. ав.

пла- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
212 —	215 —
300 —	305 —
374 —	381 —
200 —	210 —
200 —	210 —
260 —	—

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

В банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр. . . .
„ „ „ 4 1/2% „ „ лос в 50 л. . . .
„ „ „ 4% „ „ в 601 по 200 К. . . .
„ „ „ 4 1/2% в. ав. лос в 51 л. . . .
„ „ „ 4% в. ав. лос в 57 л. . . .
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаemis). . . .
„ „ „ 4% лос в 41 1/2 літ
„ „ „ 4% „ в 56 літ

110 20	110 90
100 —	100 70
96 50	97 20
101 —	101 70
98 —	98 70
98 —	98 70
97 40	98 10
97 25	97 95

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінан. 4% в. ав. . . .
Буков. „ „ 5% „ „ „
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)
„ „ „ 4 1/2% (3 ем.)
Челівнішій льокальні 4% по 200 кр. . . .
Товички краєв. 6% в. ав. з року 1873
„ „ 4% „ „ 1891
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893
„ м. Львова 4% по 200 кор. . . .

98 10	98 80
102 75	—
102 50	—
100 80	101 —
97 50	98 20
103 —	—
—	—
97 80	98 50
96 40	97 —

IV. Льоти.

Міста Кракова
„ Станиславова

26 50	28 50
—	—

V. Монети:

Дукат цісарський
Наполеондор
Пів-імперіал
Рубель російський срібний
„ „ паперовий
100 марок німецьких

5 62	5 72
9 48	9 58
9 46	9 56
1 20	1 25
127 25	128 —
58 60	59 —

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд			Поїзд			
посп. особ.		до Львова	посп. особ.		зі Львова	
приходить о годині			відходить о годині			
1:30 1:50 2:15 2:30	7:30	з Іцкан	6:00		до Підволочиск з голови. двірця	
	7:50	" Янова	6:10		" Іцкан	
	7:52	" Тернополя на Підзамче	6:15		" Підволочиск з Підзамча	
	8:05	" Лавочного		6:45	" Іцкан	
	8:15	" Тернополя і Бродів на головний дворець	8:40		" Кракова	
	8:25	" Сокаля		8:50	" Янова, Калуша, Хирова	
	9:10	" Кракова		9:20	" Скольного	
	10:35	" Ярослава		9:25	" Сокаля	
	1:15	" Янова		10:05	" Підволочиск з головного двірця	
		" Кракова		10:27	" " з Підзамча	
	1:40	" Скольного Стрия, Калуша, Хирова		10:45	" Іцкан	
		" Черновець	1:55		" Підволочиск з головного двірця	
		" Підволочиск на Підзамче	2:08		" " з Підзамча	
Ніч		" " головний дворець	2:40		" Черновець	
	5:25	" Сокаля	2:50		" Кракова	
	5:35	" Підволочиск на Підзамче		3:05	" Стрия	
	5:45	" Іцкан		4:40	" Ярослава	
	Ніч			Ніч		
	5:10 8:45 9:43 9:50 10:00	3:04	з Підволочиск на Підзамче	4:40		до Кракова
		3:30	" " головний дворець	5:20		" Лавочного
			" Кракова	6:24		" Янова лиш в будні дни
		6:00	" Підволочиск на головний дворець	6:45		" Кракова
		6:55	" Кракова	7:05		" Сокаля
			" Кракова	7:25		" Тернополя з головного двірця
		9:10	" Іцкан, Бергомету з виїзком понеділка	7:30		" Лавочного
		9:30	" Кракова	7:47		" Тернополя з Підзамча
		" Підволочиск на Підзамче	7:48		" Янова	
		" Іцкан	10:30		" Іцкан	
		" Підволочиск на головний дворець	10:50		" Кракова	
10:20		" Стрия, Хирова	11:00		" Підволочиск з головного двірця	
12:10		" Лавочного	11:37		" " з Підзамча	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огнях.

«Дністеръ» вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку 100 місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 72—?

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, та кож чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівног приймає репарації калюшів. — З провінцій вистанє старий оказ на міру. 136 49—140

10000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом упакованє і відсилка franco.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889

у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Новости на дамскі сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, «Фігара», ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 33—46

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.

ПРАВДА ілюстрованє письмо для руского народу під редакцією С. Кульчицкого.

виходить у Львові тижнево кождої пятниці.

Буде подавати поезії, повісті, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вістї політичні і суспільні. Крім того буде містити різь забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р. піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. За границею річно 8 рубл. піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция

Львів, ул. Собіщина ч. 5. Б.

З друкарні В. А. Шийковского.